

Directeur: Ivan Popovitch

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

ЧАС

Український
незалежний
тижневик

РК V.

ПАРИЖ, 25 ВЕРЕСНЯ 1949.

Ч. 37 (153)

L'UKRAINIEN
HERDOMADAIRE

Rédaction et Administration :

26, rue de Montholon, Paris (9).

Téléphone: TRUDaine 91-03.

poste 725.

Chèque Postal: PARIS 5840-60.

ООН і українські скитальці

Меморандум ЦПУЕ в обороні українців, реєстрованих через ЕВЦ і членів «Української дивізії Галичина» буде незабаром предметом розгляду на Комісії прав людини Об'єднаних Націй. — Пробіє в цій справі енергійне втручання покликаних українських чинників в Америці.

В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ липня 1949 року Президія ЦПУЕ розглянула і схвалила текст засадничого Меморандуму в справі оборони прав українців, які були в 1939-40 рр. реєстровані через ЕВЦ, а в 1943-45 були примусові ввійти в склад «Української Дивізії Галичина».

Згаданий Меморандум розглядає обширно історичне та і примусові політичні обставини, які привели до участі українців на листах ЕВЦ і в «Дивізії Галичина».

Потреба такого Меморандуму стала невідчужливою з огляду на цілу низку утруднень, що їх зустрічали голландці українці при їх планованому вивезі в Європу до ЗДА і інших країн нового поселення.

Як загально відомо, в наслідку Засадничої Інструкції Головної Ради ІРО в Женеві з дня 11 вересня 1948 року, скитальці, які були реєстровані через ЕВЦ чи служили в «Дивізії Галичина», не вважаються Переміщеними Особами і не посідають права на опіку ІРО і на переселення. Ця негнучка політика Головної Ради ІРО базувалася на засадничій переконанні, що українці реєстровані в ЕВЦ чи служили в «Дивізії Галичина», добровільно, стояли під час війни по охороні вогнів авіацій і не опинилися в Німеччині примусово.

Меморандум ЦПУЕ наводить цілу низку історичних доказів про безпідставність і хибність цієї політики ІРО і вимагає зміни даних постанов «Засадничої Інструкції» з дня 11. 9. 1948.

Що перед виробленням Меморандуму Президія ЦПУЕ зверталася повторно до Головної Кватери ІРО в Женеві, подаючи щораз новий доказовий матеріал про примусовий характер участі українців на листах ЕВЦ і в «Дивізії Галичина», вимагаючи на цій підставі зміни політики ІРО і призначення «свідків» для позбавлення українців.

7 липня 1949 р. Головна Кватера ІРО в Женеві повідомила окремим листом Президію ЦПУЕ, що не надається на додаткові докази і аргументи, ІРО не має бачити достатніх підстав, щоб змінити свою політику.

Приймаючи, що Головна Кватера ІРО все ще не посідає достатньої

кількості доказового матеріалу в цій справі, Президія ЦПУЕ вирішила скласти згаданий вище основний Меморандум і вручити його на розгляд так само Головної Ради ІРО в Женеві, як і Комісії Права Людини Об'єднаних Націй.

25-го серпня 1949 р. Президія ЦПУЕ отримала такого листа: «Об'єднані Нації. Лейк Сукцесс, Нью-Йорк, 25 серпня 1949.

До Президента і Управ. Центральний Допомоговий Комітет. Ангсбург, Юденберг 8-П.

Шановні Панове!

Маю доручення потвердити отримання Вашого листа з дня 5-го серпня 1949 р., спрямованого до пані Франклін Д. Рузвельт, Голови Комісії Права Людини Об'єднаних Націй.

Повідомили Вас, що зміст Вашого листа буде включений до списку справ, які стануть предметом розгляду Комісії Права Людини на найближчому засіданні.

Процедура розгляду того року справ була устаткована Господарською і Суспільною Радою ООН у поправленій резолюції 75 (У), копію якої різночасно надіслали.

З повагою, Егон Шеєрль,

Заст. Директор. Відділ Права Людини ООН.

Важливість заходів ЦПУЕ через Комісію Права Людини ООН в тому, що, коли Комісія визнає потребу оборони прав українців, які були на листах ЕВЦ і в умовних примусу були мобілізовані до «Дивізії Галичина», то й Головна Рада ІРО буде мати підставу змінити свою до теперішню негативну політику.

Справа зняття з архіву, бо досі не перебіла дола або недовіда десятків тисяч наших людей. ЦПУЕ не має можливості вислати до Лейк Сукцесс свого представника, який обговорив би на місці справу, під час критичного засідання Комісії. Це завдання — й обов'язок! — який з природи самої речі спадає на покликаних українські громадські організації в ЗДА. Хочемо надіятися, що відповідні організації підкоплять справу і викажуть, що буде в їхніх силах, щоб довести її до позитивного й успішного подорожження.

З. П.

Четверте зібрання ООН

ІV СЕСІЯ ООН розпочала свою працю у вівторок, 20. 9., та буде тривати, як звичайно, аж до Різдва. Всі делегації з'їхали до Фоксінг Мехов, біля Нью-Йорку, де саме і відбувається Четверте сесія.

На порядку нарад, крім 80 річних справ, фігурують три айдіогеографічні, а саме: справа італійських колоній, справа Ерусалиму і опіка над Святими Місцями та Греція.

До слова вже зголошених 69 делегатів, які хочуть бачити на сторінках преси їх країн широкі статті про їх міжнародну активність.

Як попередня, так і теперішня сесія ООН буде полем виступів та змагань між Сходом і Заходом, крім того — між Советами в сателітних і рештою держав.

Чи висіди будуть країні від попередніх, сьогодні ще не знаємо, але морисам вже було те, що всі делегати будуть мати вагому апродож

ФОТОГРАФІЯ з 1-го З'їзду Українських гірників у Франції (вихід з церкви і зложення вінок), величавою 18 x 24 см., можна оформити в Секретаріаті ОУРФ за заплаченою 120 фр. за зняття в переноску. Обидві знімки, разом з переноскою, — 220 фр.

Девалюація фунта стерлінга

ПО довгих нарадах і ваганнях, Англія таки рішлася на девалюацію свого фунта у відношенні на 30% до долара. Це має дати їй певні можливості експорту своєї продукції в країни долара та різночасно посплати свою торгівлю з зарубіжництвом.

Теперішнє відношення фунта до долара таке: один фунт = 2,80 доларів (давніше: 1 фунт = 4,03 дол.).

Девалюація фунта у відношенні до долара потягнула за собою і девалюацію іншої валюти: у Франції, Австралії, Полудній Африці, Да-

нії, Єгипті, Фінляндії, Іранії, Ізраїлі, Італії, Норвегії, Новій Зеландії та Швеції. Інші країни, як Бельгія та цілий блок Бенелюкс, Іспанія, Греція, Західна Німеччина, що вичікують, хоч вже кружляють чутки, що і ці країни пінуть за прикладом Англії та в приблизному відношенні (від 20% до 30%) девалюють свої монети. Лаше Швейцарія відмовляється піти шляхами Англії.

Французький уряд, що довгий наразі, етаржонізував відношення франка до фунта стерлінга та долара, обнижуючи вартість франка на

22% у відношенні до долара та підносячи на 11% у відношенні до теперішнього фунта. Долар тепер вартує 350 фр. (давніше 272 фр.), фунт — 980 фр. (давн. 1.097 фр.).

Лий вплив буде мати ця раптова девалюація на економічне і соціальне життя в мільйонних країнах сьогодні ще годі точно вказати, все ж таки вона відіб'ється на цінах та тим самим на життєвій стопі. Для внутрішнього ринку та внутрішньої продукції, логічно, ціни повинні лишитися неперушними, однак експортовані товари автоматично подорожчають по кількох місяцях, що з часом відіб'ється на гармонії ціл і на внутрішніх рівнях всіх держав (подорожчання товарів).

Синдикальні організації вже вивчили своє становище та заявляють, що їх вимоги, які були виснені перед девалюацією, як підшипка заробітних платень та родинні додатки, повинні бути згармонізовані з теперішніми чи есентуальними підвищеннями ціл в продукції та зокреміні життєвої стопи. Це відомість не лише до Франції, але до всіх країн, які зрівняли та обнижували свою валюту у відношенні до долара.

Голова Шкотської Ліги в обороні України

У провідному щоденнику Шотландії «The Scotsman», — дня 29. 8. 1949., в статті про Тіта, пише п. Дж. Ф. Стюарт наступне:

«Є сподівання, що наш уряд не повторить помилки, що її чинив при кінці першої світової війни, коли замість підтримати Україну в її боротьбі проти більшовизму, який ми теж бажали знищити, ми піддержували Врангеля і Денікіна, як теж билих росія, помагачів в цій спробі у відбудованні імперіалістичної Росії. Якщо б ми були піддержали в 1920 р. Україну, то не було б більшовицького режиму, не було б другої світової війни».

ЧЕРГОВЕ ПИСЬМО П. СТУАРТА, ГОЛОВИ ШОТЛАНДСЬКОЇ ЛІГИ, ДО БЕС

До Директора БЕС
Лондон.

Дорогий Пане!

В дальшому, відносно мого листа від 2-го червня 1949 та Вашого чемного ствердження відносно коротких радієвих передач в українській мові, прохав би про Ваше заскве повторне розважання цього. В часі від мого попереднього листа, я довідався про щоденні радієві передачі з Києва в українській мові, якими пробують викликати недоволення та неспокій поміж 34.000 українців в цій країні (В. Британія). — Прямітжа Редакції, закликаючи їх вертатися домі. Не лише це, одночасно вється дуже сильна пропаганда супроти цієї країни з вилученим описом страшного стану справ серед нас — голод, невільницька праця, утиски, обмеження всіх вільностей, стріляння поліцією на вулицях Лондону по невинних, пошкоджених чоловіках, жінах і дітях. Це є новий очевидний, що тако інформації є порушенням миру та нашої безпеки. Мусить бути той лисим, що не буде кращого поборювання цих наклепів як довести правдивість українців, в могому розумінні, простому робітничому, говорити до різних в рідній мові. Згідно зі своїм знанням, якщо по дії до України, то служачі приймуть це за правдиве; є різні можливі шляхи, щоб правда предіставалася до російського народу, але для українців звичайні передачі в російській мові з Лондону чи «Голосу Америки» не обіцяють жодного заступництва.

Ваш Дж. Ф. Стюарт,
Голова Ради Шотландської Ліги.

Процес Л. Райка і Ко

ЗІЗНАННЯ і призначення за собою вимен головних обвинувачених, Райка, Фальксі і Бранкова, закінчилися. П'ять інших оскаржених, також членів компартії, роблять те ж саме в час, коли дамо до друку ці рядки; оскаржені вже в цілості вичитали свої записки, оскаржені в шпівові всі уряди Західної Європи і ЗДА.

Процес Райка і товаришів має де що інший вид і характер, як процес Кардінала Міндсові. Звинщеного фінансово Кардінала судили не лише як високу і гіду постать церковного достойника, але в його особі компартія розглядала і з дучимого та морального сьмаку віпної Церкви, «мором народу», промисловий матеріалізм. Райк, впливовий комуністичним хлібом, як і всі його товариші, не має машина, друкує всі свої записки, які робив не на користь партії, співпрацюючи з капіталістичним світом та зрядником, хоч і комуністом, советського авторитету, маршалом Тітом. Райк і інші не мають вже йного входу, зрядили вони компартію чи ні, але й тепер ще, перед засудженням, служать їй і до чого ще належать, як її трупи.

Такі процеси звані вже віддаден,

Навколо китайського комуністичного уряду

За вістками з Лондону, оголошених карку не сидить Чан-Кай-Шек, який в Шангаї, виходить, що Англія готова визнати де-юре китайський комуністичний уряд, коли цей остаточно оформиться. За вістками з кіл комуністичних китайських чинників, і так уряд має створитися десь приблизно 10 жовтня. Це бажання Англії захожують уряд домініонів, а особливо Індії. Англіїське середовище в Шангаї прийняло вістку з задоволенням, бо це дасть можливість дальше розвивати свою торгівлю, особливо тепер, коли злищена війною країна потребує якнайшвидше піднятися з руїн та потребує різного роду товарів, як харчових, так і індустріальних продуктів. Зате ЗДА не вагаються визнати комуністичний Китай, бо на

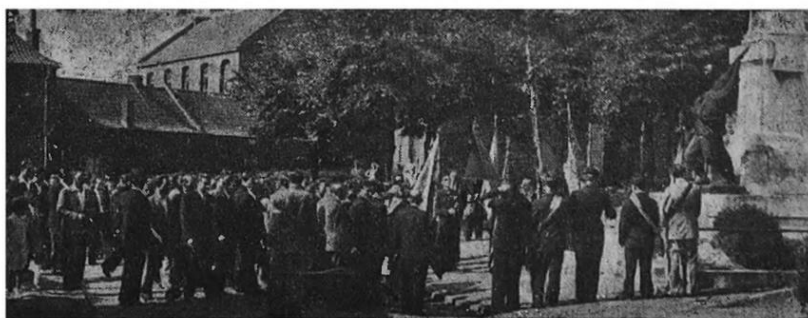
їх карку не сидить Чан-Кай-Шек, якого вони довгими роками підтримували. Війна в Китаї ще не закінчена, а вже бізнес двох економічних потуг конкурує.

З цих самих джерел приходить вістка, що з створенням на початку жовтня нового уряду, комуністичний Китай внесе прохання до ООН про його прийняття в членів, замість теперішнього Китаю Чан-Кай-Шека.

МАКС РАЙМАН

НЕ ДОПУЩЕННЯ ДО ФРАНЦІЇ

Максу Райману, який вибрався до Франції на ювілей Марселя Кавена, відмовлено візи.

Учасники I З'їзду Українських Гірників у Франції (Острікур, 11. 9. 1949) складають вінок перед пам'ятником полягалих. (Світл. Ст. Березяк)

МОСКОВСЬКИЙ МИР

Політичне божество має також свою логіку. Коли московські мовнознавці твердили, що то вони відкрили перемогу союзників, наслідком якої була безумовна капітуляція Німеччини і Японії, вони вимагали тепер фактично такої ж капітуляції всіх західних держав за свій "мир". Всесвітня конференція для світового миру, яка тривала три дні в Москві, дає в цім відношенні обширні пояснення. Вже самий факт, що не відбулося відкриття по кількох подібних демографічних урядових у Польщі, в Америці, в Парижі і Празі, свідчить про те, що Москва ставить себе на чолі "світового руху" за мир. Коли одночасність делегатів на попередніх зборах була гарантована їх старанним збором та партійною дисципліною, то в Москві до цього прилучився ще й терор союзової поліції. Учасники зборів в Москві, яких кремлівські можновладці звели з усіх частин СРСР, з "народних демократій" та з інших країн, мали продемонструвати перед цілим світом свою єдність, а готовість боронити світовий мир.

Пропангандаві дороговкази виважені в доповідній доповіді письменника Тихонова, йомовним голозом, перериваним казками сподручними описками. По нім промовляли в безкомпромісній черзі представники союзових республік, робітників, селян, інтелектуалів, жінок, молоді, закордонні гості — в різних мовах. Було б зацікавлено всім даремно шукати чогось нового чи розумілого в промові Тихонова; була це доповідь мішанна всього того, що було вже значенно безцісненні рази в безрезультатних конференціях, в заявах Кремля, в пресі і радіозомовнях. Тихонов питав, наприклад, патетично, чому тепер неможливо співпрацю між СРСР та західними державами, коли воно було можливе в часі війни. Але союзовий промовець удавав зі себе, очевидно, дурнішого, ніж він

був, бо він відповів самий на власне питання, зажадавши від західних держав, у досить ультимативній формі, знищити атомові бомби, відновити Потсдамський умув і т. д. Його промова була ясно перемішана погрозами на адресу американських і англійських "віддільців відан". Він запевняв слухачів, що СРСР не має найменшого страху перед західними державами, бо "всі поради, сумніви й постоунові людей в цілм світі стають по боці СРСР" та "народних демократій" і не дозволять капіталістичним державам розпочати нову війну. Але це не перешкодило йому злих трохів блатати "союзовий народ", збільшувати потуги своїх держав, та запевняти, що "вороги опускали Радіо заклики переможень". Промови союзових делегатів були зтерганим виразом вимушеного "союзового

патріотизму". Чужомовні ж агенти московського імперіалізму дякували московському уряду за "втримання світового миру". Цілий зміст цієї зловісної кожкої мовлобства можна висловити реченням: — Коли готується до нападу, удавай миролюбство. Московське збігнення є де лише політичним, а й організаційним збиблизуванням сил московського імперіалізму проти західних держав, бо в кімці було встановлено комітет для керування боротьбою за мир у цілм світі. Приналежність делегатів Альбанії, Греції, Хіт, Корей та інших країн, де московський мир особливо злюте, як і демонстраційно-прихильне привітання їх особливо характерні для московських зборів. Наступні найкращі Кремля в Хітах, продовження бою у Греції, сучасна офіційна Комінформ проти Тіта з

супроводі перорозумів союзових мовців відомо московського кордону, численних сабетажів в самій Югославії та підвищення статусу союзової армії до 6 мільйонів воїнів — творять гідне тло для комедії миру в Москві.

Є чимось більшим ніж звичайним випадком те, що всесвітня конференція миру в Москві припадає на десятирічний ювілей пакту між Гітлером та Сталіном, який дозволив в осени 1939 р. московським можновладцям окупувати Західну Україну, західну частину Білорусі і Балтійські держави, а в кімці того ж року докати ганебний напад на Фінляндію. Народи, які зробилися жорсткими московського нападництва, також як і всі "народні демократії" знають дуже добре, що значить московський мир та похід Москви з "оборони суверенності ма-

них держав". Що краще знають зарпівість московського "миролюбства" московські нації самого СРСР "представників" яких прикумукується демонструвати в найдурніший спосіб "союзовий патріотизм". Всі народи невольники Москви можуть лише тому шире вітати московську комедію миролюбства, що вони бачуть з ній дальший розвиток московської акції проти західних держав, яка раніше чи пізніше мусить допровадити до зухарення з ними, наслідком якого може бути лише повалення московської деспотії та розподіл СРСР на його складові національні частини.

Не є також ніяким випадком, що "патріотичні" збори: комуністичних сил в Москві відбулися у супроводі загрозливої кампанії Кремля проти Атлантийського Пакту та Європейської Ради. Кремлівські можновладці розуміють дуже добре, що "схеморештеско действо" їх миролюбства може робити якесь враження лише на політичних дурнів; самі вони не мають найменших ілюзій втримати та напівтати іншим "мир" на основі повалення інших націй та таборів прикусової праці. Іде тут зовсім не про якісь протиривності між "тоталітарною та демократичними" державами, а лише про сучасний похід єдиного московського загарибництва проти вілних націй. Не мають московські можновладці жодних ілюзій щодо можливості деремогати західні держави сином зброї, не розуміючи перекрестом з середки їх суспільно-політичної організації. Оскільки ім може допомогти в цім відношенні їх пропаганда "миру", буде вважати з значній мірі від того, як довго ще вілні нації будуть терпіти підлізлу акцію агентів Кремля в чужин держав, проти якої й українські організації на чужині повинні виступати в найбільш рішучий спосіб.

М. Бродович

ПОДІЇ ТИЖНЯ

Замість Катовиці до Стокгольму

Обсудка літака польської повітряної компанії "Льот", який привіз з Катовиці, 16. д. м., в польському аеропорту Зедерманна біля Стокгольму, закликає, що пасажери примусли пілота злетіти до Швеції. Цей літак, маючи трох людей обслуги і дванадцять пасажирів, повинен був злетіти з Гданська до Катовиці.

Греція порушила альбанський кордон

Комісія ООН для Балканів стверджує у своєму звіті, що грецькі війська порушили альбанський кордон під час операцій в горах Тріакон, але зробила вона це в козюній вишні в наслідок провокацій, що вийшли з альбанської території.

Рівночасно комісія стверджує, що альбанські війська проникли під час цих операцій на територію Греції і тут билися.

Статут для Єрусалиму

Комісія ООН для перерип'я в Палестині опрацювала план інтерпретації Єрусалиму, що його вона пропонує на найближчій сесії ООН.

Згідно з цим планом, Єрусалим буде поділений на дві демітаризовані зони, кожна з широким автономією. Буде встановлений комісар Об'єднаних Націй, а жидівсько-арабський парламент буде репрезентувати обидві зони й інтереси меншин. Комісар ООН буде мати право наглядати й координувати, імі ж функції будуть залаштені місцевим владам обох зон.

Буде створений теж міжнародний суд і міжнародна охорона Святих Місць. Ізраїльський уряд відкидає цей план.

● Серед румунської колонії в Парижі виявили гострі неприємності й навіть бійки на тлі спору, кому має належати румунська православна церква в Парижі. Прихильники архієпископа Вієаріона П'ю напали і побили теперішнього настоятеля цієї церкви архимандрита Мартіана на Івановичі. Французька влада церкву замикає.

● У зв'язку з злином ООН проголосити інтернаціоналізацію Святих Місць у Єрусалимі і взагалі в Палестині, міська рада Єрусалиму внесла резолюцію, в якій протестує проти цього плану. Таке саме становище з цій справі зайняв президент Ізраїля, д-р Халім Вайдіман. Він заявив, що уряд Ізраїля сам забезпечить Святи Місця і загарантує вілний до них доступ.

● Архієпископ Єлєазар, дочка австрійської королеви Зіти, одружилася з князем Ліхтенштайну Адрі. Її рід спричинив пожежу в найбільшій державній горішні у Франції, "Іль Малон", в Парижі, коло Парижа. Втрапи дуже великі.

● Волнка Брунчича, ЗДА, і Франція задувають вивести новий уряд Сирії.

● Міністр закордонних справ ЗДА, Дін Кесон, мав зустріч із міністром закордонних справ Італії, графом Сфорцом. Вони обговорювали справу воєнних італійських колоній і ролю Італії в Атлантийському пакті. Справа Італійських колоній ви-

Тіто звернувся Варшаві й ноту

Югославський уряд звернувся польському уряду й ноту без відповіді, бо ця нота була зредована в дуже образливому і напасницькому тоні.

В цій ноті Варшава обвинувачувала рад югославських особистостей у шпигунстві.

4-та Конференція ЮНЕСКО в Парижі

В понеділок, 19. 9. д. р., відкрито 4-ту конференцію ЮНЕСКО, президентом якої обрано австралійця Валькера. Генеральний директор ЮНЕСКО п. Торес-Вохе дав звіт про цю міжнародну наукову інституцію та виклав велику активність праці на всіх ділянках культурного і соціального життя.

Недавно при ЮНЕСКО створено міжнародне Т-во політичних і соціальних наук. Конференція продовжиться кілька днів, з перервами для пранд різних відділів.

Американські гірники знову страйкують

480.000 американських гірників розпочало страйк під лозунгом: "Немає пенсії — нема праці". Прихильники вимагали від вугільних підприємств виплатувати відновлювальну відсотку до робітничого кооперативного фонду, який має служити для виплат пенсій гірникам та внаслідок чого часу неможливо. Багато підприємств відмовилися виплатувати до цього фонду, що й спричинило страйк, який може в скорому часі поширяться на всі вугільні басейни ЗДА.

Перший уряд нової Німеччини

Перший президент Німеччини доктор Аденауер, якого парламент 20-го голосами на 389 голосуючих вибрав канцлером, створив уряд Західної Німеччини. По кількохден-

них переговорах з представниками різних партій, Аденауер створив свій перший уряд в такому складі: Канцлер — Конрад Аденауер (партія християнських демократів), віце-канцлер — Франц Бюлохер, міністр зв'язку уряду з законодавчими органами — Г. Гельмгольц, економі — А. Бургард, фінансів — М. Шеффер, сулуніцтва — Дегер, міністр комунікацій — Сеєбог, пошти — Шубер.

Уряд творить лише представників трьох партій: християнських демократів, ліберальної та німецької.

Новий статут окупації Німеччини

В середу, 21. д. м., увійшов у життя новий окупаційний статут Західної Німеччини. Три високі комісари окупаційних влад прийняли на спеціальній аудієнції в потаї Петербургу, в Конігонітер, осідку альянської окупаційної комісії, першого канцлера нової Німеччини, К. Аденауера. Окупаційні власті поклали до відома німецькому уряду новий статут окупації та тексти чотирьох перших головних законів про створення офіційного Юрзаксу Окупаційної Комісії, спосіб та означення форм, які будуть уживані в законодавстві високої Окупаційної Комісії, та закон альянської відносини статуту окупації, прес, радіо та інформації.

З Бельгії — до Австралії

Як повідомля комунікат УДР, з Бельгії, там відкривається можливість візиту з Бельгії до Австралії. Там часом — лише для робітників та їх родин, що прибули не за контрактом. УДР робить все можливе, аби добитися віз уряду та ІРО постанови, на основі якої мали б право вміюгувати до Австралії і ті, що прибули по контракту та його закінчили.

Короткі вісті

сана, як одна з перших, на порядку денному сесії ООН, що починається 20. д. м. у Нью-Йорку.

● Велика Британія планує позачити Югославії всім мільйоні фунтів стерлінгів. В заміню. Югославія мала б доставити Вели. Британії дереву і харчевні продукти.

● 3-й Гонг-Конгу повідомляють про невольний захват на маршада Чан-Кай-Шека в Чун-Кінгу.

● Всім американським телетелорів іхуть до Мадриду для зустрічі в генералом Франко. Ця поїздка стоїть у зв'язку з багаторічними Еспанії правити до Атлантийського пакту й ожерятих від Американо грошеву допомогу. Поїздка має приватний характер.

● Під час другої пожежі Чун-Кінгу, спричиненої комуністичними сабетажниками, згоріло 80 доміт. Було багато жертв у людях.

● Постійна резиденція ООН у Нью-Йорку буде закінчена щойно в 1951 р. У зв'язку з цим кружляють поговори, що загальні збори ООН у 1950 р. відбудуться в Парижі, або в Женеві.

● СРСР постановив у Раді Безпечки високі прийняти до ООН Альбанію, Болгарію, Маджарію, Румунію і Монголію. Цей високі не одержав потрібної кількості голосів і був відхилений.

● У Консгаві помер, на 74 році життя, професор Август Борг, давський фізіолог, лярвард Нобеля.

● Високіа Рада ЮНЕСКО прий-

няла в склад цієї організації Палестину і Ізраїль.

● Йозеф Райман, 21-літній син Макса Раймана, провідника комуністичної партії Західної Німеччини, втік зі союзової до британської зони.

● Вишнєський був гостем в американській амбасаді в Москві. До його перші відвідини в чужиній амбасаді, відколи він став наступником Молотова.

● Італійський прем'єр-міністр де Гаспері заявив під час промови в Венеції, що італійський уряд рішучий ужити сили на випадок масових страйків, якими погрожують комуністи.

● Прем'єр-міністр Райну-Палатинату звернувся до французького уряду з пропозицією створити через Сваршину коридор, що сполучив би охололи Труву в Палатинатом. Французький уряд не ставився до цієї пропозиції з великим резервом.

● Вивер Годжа, альбанський прем'єр-міністр, виголозів у Тірані, в присутності 20.000 осіб, промову, в якій дуже гостро заатакував маршала Тіта. Годжа обвинувачує Тіта в тому, що він підготував свою армію, щоб викласти повстання в Альбанії та її поділити.

● В багатьох електричних центрах в Англії виявили справки. У Шотландії страйкують гірники.

Електріки, замість робітників, почали обслуговувати військ.

Домагання СФТС

КОНФЕДЕРАЛЬНЕ Бюро Французької Конфедерації Християнських Робітників (СФТС) на своєму засіданні 17 і 18 вересня р. розглянуло в основних економічних і соціальних становище Франції та виснесо ряд постанов, які увійдуть в програму акції централі християнських співпраців у Франції.

В основі своїх домагань СФТС вимагає, і то в найскоршому часі, повороту до вілного установа заробітків платів в кадрах колективних умов (для кожної професії), під умовою означення і забезпечення робітничого епістачального життєвого заробітку.

В очікуванні вирішення цієї справи парламентом, СФТС вимагає негайно:

а) підвищення заробітків платів на 15%, в забезпеченні додатку пошляемити 2.600 фр. в місяць за нормальний 40-годинний тиждень час праці;

б) зменшення на 15% відхилівності в різних зонах заробіткової плати;

в) негайне виплатення робітникам додаткових родинних прилад (альюкося фамілія) у висоті офіційного нормального, доє виплатуваного, додатку;

г) зарпозовування обчислення родинних прилад (альюкося фамілія), беручи до уваги відставову заробіткову плати, з підвищенням на 15%;

г) в зв'язку з дальшим зростом безробіття СФТС вимагає підвищення виплат для безробітних та створення в кожній місцевості фонду безробітних.

Зараз Конфедеральне Бюро студіює в подробицях переведення в життя своїх постанов, які будуть виснесені в скорому часі робітничим перем комитетними чинниками, але до того часу ще повинна відбутися зустріч з представниками Конфедерації прадавців та різних власників (СЖА).

▲ Одна фірма в ЗДА прокукує тепер 600.000 автоматів провадів герородина і фруктів. За вивезу в пиллику кірбу коштує вимити одного з 52 предметів.

▲ В Аргентині встановлено апарат, що прищипує старіянню явна. В 1950 році можна вже буде бити вно в 1990 року, навіть 3.000 року.

Пам'ятай про нашу студіююча молоді!

Наша студіююча молоді очікує від Тебе допомогти!

Повідомлення ЦК СУМ-у

Центральний Комітет Спілки Української Молоді ділиться з усіма членами Спілки Української Молоді та позаспілковою молоддю, які залаште на розбудову життя української молоді взагалі, — в Європі і за океаном радісному вістком, що на терені ЗДА організовано і устійно склад Організаційного Бюро СУМ-у:

Склад Організаційного Бюро такий: Голова — В. Омелюченко; Заст. голови — М. Бачар; Секретар — Тарас Бурин; Організаційний — Гой Петро; Култь. освітній — В. Денки; Прес — А. Вєркий; Інформаційний і зв'язку — В. Стойко; Фінанс. господарський — П. Япінши; Смерту — О. Петрович; Юнацтва СУМ-у — І. Кобаса.

Стала адреса Орг. Бюро: Bury 1 Taros, 854 76 25th St., Philadelphia, 20, Pa., U. S. A.

Ерм того подямо до відома всім заінтересованим, що на терені Бразилії упновоможени ЦК СУМ-у є друг Галат Володимир.

Присилайте передплату, приєднуйте нових передплатників, розповсюджуйте наш часосик, жертвуйте щиро на Пресосий фонд!

Українець - Час

РЕДАКТОР БОЛІВІЯ.

Адреса Редакції і Адміністрації:

1'UKRAINE

26, rue de Montholon, Paris IX.

Надісланих статей, не замовлених і не використаних. Редакція не повертає та в цій справі не лістувється.

Виміщуйте статті і дописи лише тих авторів, правили імена і привласнювати їх на свої.

Надруковані статті, також за підписом автора, не коженно є висловом редакції чи становища Редакції "Українець-Час".

За оголошення Редакції не відповідає. Біл оголошення містимо лише за попередньою вилаткою. Оголошення та комунікати до чергового числа приймаємо до 12-го дня кожного віткріа. Спілка — містимо в наступному числі.

Звичайний З'їзд ЦЕСУСУ

(ВМ) Центральний Союз українського Студентства, що в минулому році відмічав 25-річчя свого існування, вівшу свій черговий з'їзд, а днях 25 і 26 серпня п. р. в Мюнхені. 32 звичайних членів (студентських товариств) вислали своїх делегатів або уповноважених тільки 16 громад, репрезентованих 29 мандатів. Крім делегатів з Німеччини персонально прибули представники студентських товариств Берліна та Голландії. З'їзд прийняв в членів ЦЕСУСУ-у УСВ в Буенос-Айрес, УСТ Монреаль, УСТ Лондон, АС в Ізраїлі і в надалішній членів Об'єднання Українських Православних Студентів та Українське Студ. Об'єднання Нац. Соціалізму "Зарено". Поважливі членства у вислали самостійно УСТ Дінгтон, УСТ Вернбург, УСТ Шерборн, УАТ Берн, УСТ Писен.

Управа ЦЕСУСУ-у складала звіт, в яких подано пророблену діяльність від останнього з'їзду 9-10 жовтня 1948. Кількість фізичних членів ЦЕСУСУ-у дедалі зменшується: в 1947 студентська центральна мала зареєстрованих понад 2.500 студентів, а тепер це число зменшилося до 1.400. Треба сподіватися, що більшість зменшення в длох наблизивших роках, зокрема з відливною студентства з Німеччини та пороставшою його на тимчасову заробітну працю. Зате перек ЦЕСУСУ-ом повстають нові можливості і завдання: організувати студентство старої і нової еміграції на американському континенті. Перші кроки в цьому напрямку пороблено: прийнято в членів три товариства та заініційовано створення федерації Українських Студентських Товариств Канади, яка має стати квіткою ЦЕСУСУ-у.

Діяльність управ, що мала свій осідок в Мюнхені, відбувалась в досить важких умовах. Не зважаючи на те, більшість членів управ, на чолі з головою д-ром Залучинським Р., вкладає багато праці. Поважні зусилля вкладаються на відліну міжнародних зв'язків та культурно-освітньої і студентської діяльності.

Після ухвалення абсолютної членів управ, внесення певних змін до статуту та дискусій над майбутніми завданнями ЦЕСУСУ-у приступлено до вибору нової управ, до складу якої увійшли: Гук Богдан — голова, Данилюк і Маркус — заступники, Жегуд і Нахочич —

секретарі, Гута — орг. реф., Виницький — реф. міжнар. зв'язків, Роговський — реф. студій, і культ. супл. діяльності, Жуковський — реф. преси, Григорчук — реф. супл. опіки та еміграції, Тофан — фінансовий реф. 8-ю членів нової управ треба відмітити одностайний вибір заінтересованими сторонами на голову Гук Р. Б. старшину редукуючого відділу УПЗ, який від осені 1947 студіює медичну в Єрлангені. На голову Кюль. Комісії обрано д-ра Прюмю та на голову Тош. Суду д-ра Горбача. Попереднього голову ЦЕСУСУ-у х-ра Залучинського, за дорученням успішно головування та засукти на відліну об'єднання студентських центрів, обрано почесним членом ЦЕСУСУ-у.

З'їзд прийняв низку резолюцій, якими повинна керуватися в своїй діяльності нова управа. Важливі з них стосуються діяльності: організації, культ. суспільної діяльності, преси і міжнар. зв'язків та суспільної опіки. Між іншими, в резолюціях стверджено: потребу залучення централ в Європі, по змові пороставши до Франції, намічено шляхи еміграційної політики студентства, ухвалено організувати студентство заохочує, тісно співпрацювати з КОДУСО-ом, послиати ідеологічну працю серед студентства та визначено як завдання студентам, які емігрують, активно включитися в суспільно-громадське життя в нових країнах поселення. Далі ухвалено залучити творення, об'єднання централ студентів повноценних народів та жити всіх західів про вхід ЦЕСУСУ-у до міжнародної централ, що стосуються на не більшешівних симпатіях, як теж ухвалено вивести далі студентський журнал. Резолюції повністю будуть виконуватися в Вістях ЦЕСУСУ-у.

Нова управа, взявши на себе обов'язок корувати важливою справою нашого суспільного життя, мусить досягти всіх успіхів, щоб виправдати довіру студентства й сподівання громадянства.

У вересні всі пожертви признані на допомогу українському студентству!

Не жалуй гроша на допомогу українському студентству, — він вернеться сторицею!

Прощайте, Пане Володимире!

(ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО РЕЖИСЕРА ВОЛОД. БЛАВАЦЬКОГО)

"Осердок ОМУС" у во'язку з переїздом його голови і більшості членів за океан, перенесено до "Філадельфії" (Платне оголошення в газетях)

Шановний і Дорогий Пане Володимире!

Менеджером потрапила мені в руки одна із наших, у Німеччині видаваних, газет. На останній сторінці, у відділі платених оголошень, я прочитав повідомлення, що Ансамбль Українських Акторів, а разом із ним Вл. Залучинський Старий Бантист. Я зрозумів це і мені стало сумно, бо далося... соромно. Соромно, так як тоді, коли писав "Ансамбль українських акторів", я сів у роботу і останні роки на полі, а Вам доводилося йти до флюкційного комісара по жомку страви.

Яко, Ансамбль Українських Акторів нема вже в Німеччині, відіхав, після чотирьох років праці, який перші на цьому театрі вийшли до своєї роботи і останні відшавши... — ні одна газета не відгукувалася? Не говорю вже про пресу, яка Ваші досягнення, Ваш театр постійно згадувала. Але ж існувала легенда, що є така преса, яка Вас, із партійно-політичних мотивів, беззаперечно і безкритично підтримувала (ми з Вами знаємо добре, як це справа виглядала). Де ж вона? Чому навіть і вона мовчить? Якщо Блавацький, який 30 років трудиться над українською сценою, місцевий керівник Львівського Оперного Театру, основний Об'єднання мистців Української Сцени, поставив "Махачів", "Ангелів", "Дюкрані", "Ордеру", якщо його весь ансамбль на "об'єктивну" мовчанку заслуговує — то може хтось боїся згадувати і хтось "наріжний ленту" — звідси сів ірраціоналізм? Але навіть і цього нема?

Дорогий Пане Володимире! Так склалося, що в українському театрі я познайомився бачаче шойно під час війни. Припускаю, що кола осягну 1941 року я швидко до кола львівського "Богового Театру", а де маю багато довіри до всіх тієї історії. Ні бачачі мною дотепер української провінції ансамбль, ні (за мою мову) сценічний заусів "Наташки-Потавки" в 1936 да сцені цього самого Богового Театру (тодішня вистава, не зважаючи на являючий співочу обсягу — Марія Соція, Гоминський, Пошпуча — зі

руш не змагали в рямці — не давали мені підстав до оптимізму. Я мав сумніви, чи українські актори, яких я, до речі, асовим не знав, чи театр під Вашим керівництвом втримав порівняння із теми досвідченими, які я бачив на цій сцені підчас гастролей Моїсї, Ярача, Соляського, Остерни іх.

... Це сьогодні стоїть мені в очах така могутня візія мажеспіської трагедії, яку побачив я тоді цього осягнув ветою; те сьогодні бачу знаменити в рямці боротьбу торжес і білих дхувів за Чечеля, те дотепер не можу забути цього флюду, який плавно і сцени і повночно вже серце до останнього мабуть його удару. Український театр здобув тоді приязнь, чужого "Чиганського Барона", що на йому я був 37 разів (в тому багатому разів на черне), тямлю "Ріку" — велике акторське, а потім Гамлета — велике режисерське досягнення Носири Гіркаля, що працював тоді під Вашим керівництвом; пам'ятаю Вас як першого українця — данського принца. Я пам'ятаю публіку, не тільки що, що зазіхала у червоному оксамиті виблискуючих і фотелх нерного балюкону і партуру — але і що в галерії, що вичаляла у тодішньому Вашому театрі вперше українську мову. Цю публіку, яка зривалася з місць, коли в "Облозі" Косача грізно гриміла саова: "Розвали в місці!" і яка мовою Шенкіл-Товічків коментувала свою пробуджену зародістем української сцени національну свідомість: "Добре, що кров, гра наш театр!"

Пам'ятаю ці вистава, коли я, яких занеся у наш дорогий Львів зовсім завірюха, люди, одягнені в уніформи всіх воюючих армій, відликували на офіційних виставах зм театр; пам'ятаю і ці менше офіційні генеральні проби, коли половець англійці, французі, американці захоплювалися місцевим нашим актором. І якщо сьогодні

в Рмї, Міяно, Буауешті, Мадрілі, Берліні, Парижі чи Лондоні знає хтось щось про наш театр — то це заслугою тих часів — іншими: Вама заслуга. І про ці часи маю відлику написати один талановитий пан, що тоді "ще у Львові сак-так жити до українське театральне життя!"

Розділила нас воєнна хуртовина. Вас заведа вона у каторжну фабричну роботу. Так, це правда — по скринягоїм казочин — Блавацький і його Ансамбль справді важко працювали на жіночійму заводі.

Але і це не затопило Вас від "виснажливування" і виконання із загварбурского табору, куди після війни його Вас загнали.

Ансамбль театральна заля! Сміхлив разів торжесивали сотні людей, завдяки Вам і Вашим товаришам праці, велику містерію сцени, нашої української сцени! Сміхлив разів допомагала вона мені перебороти комплекс меншестарості, притаманий своїм повнолетнього народу! Ангелбурська гардероба із пахучих соснових дошок і кільких чуда вона довгих річних дискусій! Чи тямить ніх після генеральної проби "Махачів", за доставу якого "зайти" — жай змг-нас як описали змляли?

Ангелбурський табір! Пам'ятаю заснування ОМУС-а, ніч, коли Юрій Косач читав свою п'єсу про Борн-Носача і дискусію із присутніми "австрійцями", коли, як та поджестиваєньки обороняв одного із своїх колег, який аглозом за це назвав публічне "режисером-бідолахою".

Я тямлю наші зустрічі чи не у всіх наших таборах, куди Вас асовла Вама акторська доля, а мене мій режисерський чи репортёрський обов'язок. Не завжди наші відносини були ідилічними, часом мій відносини з Ансамблем були напружені, звісно стара історія: преса — театр! Часті Вл мали тоді всеого вже доволі: невдоволення авторів, акторів, режисерів, глядачів, політиків...

Не знаю, як оцінить цей період Вашої праці змляна критика. Не знаю чи Ви добре заслухалися справі Української національної культури, чи може Ви робили тільки самі локхоби: режисерські, акторські, політичні, і чи я знаю вже які...

В кожному разі, Ви внесли Ваш ансамбль із Батьківщини і після

Коли за дола однімає, Що нам всього маліше єсть. За милоу все терять готові — Кайноті, животи, обнови, Одна дорожка милой — честь. Честь розуміє Котляревський в любові до рідного краю, в праці, що йде на користь усієї України і в цьому найбільш виразилася його патріотизм. В поемі всякого запалу його перекотання, що любов до батьківщини буджує в людей нові сили, нові почуття, обумовлене героїзм і фізичне переноси:

Любов в отчизні до героїць, Там сила вража не устоїть, Там грудь сильніша од гармат. Там жмьш — астиа, в смерть — копілка.

Там лідер — всякий порубілок, Козак там тортові не брат. Автор захищав до єдності, до згуртованості, до спільних акцій в разі небезпек, наголошуючи, що в таких випадках треба об'єднувати зм, поступати єдиними та родинними почуттями і діяти рішучо й організовано:

Де обіще добро в улапку, Забув отця, забув і матку — Діти новинарство ісправлять.

Поруч з патріотизмом, другим аксривом рисою в "Енеїді" є виразний демократизм, людяність, співчуття бідним, прагнення до верств населення, намістість засудження пачиваєньки замкнєнь кім за їх нещире ставлення до народу. Ці звичаї також ученим Сковороди погляди особливо виразно розкриваються в подорожі: Вояк до пелку, до серед гримшників, засуджених на мучи, бачить він особливо пачивіприспівани, сужатників-урадовів, хабарників, махривів та інших, що гатили і обдурювали народ:

Павів за те там моруваля І жарив до всіх бока, Що людям дхоты не давали І ставили їх за скотів.

Намістість до рази потрапляють усі ті, що страждали в земному житті: Це бідні вниші, навіжені, Це хурмины очесали їх; Старці, хромі, сипорощенні, З яких був людський глум і сміх; Це, що в порожніми сумами Жмля голодні під тинями,

Собах дражнили по днорак; Це ті, що "Віг-Даст" поучали, Це ті, яких випрошували В пошугині по плечах. Вимога справедливості в суспільних стосунках, покарання владуваці народних злиднів, гараче співчуття до скраджених і пригноблєнь, якравно висвітлені в поемі, наочно показують автора, як свідомого демократа-народолюбця.

Важливе етнографічне матеріалу, так густо поданого в поемі, розкриває прекрасне знання автором українського життя і побуту. Опис народних строїв, справ, бенкетів, ігор, танків, музики, співів; їхньої обстановки, народних звичаїв, обрядів, нечериць, вірувань, похорон, поминок, ворожіння дає документальні матеріали для досліджень етнографів і разом з тим надає поемі лексарного національно-українського кольориту.

Мова "Енеїди" — чисто народна, така, якою говорили селяни на Полтавині, близька й зрозуміла широким масам населення, знаменувала рішучий розрив з старим книжково мертвим і незрозумілим народомі мовою, сповненою церковно-слов'янських виразів і зворотів. Вихід у світ "Енеїди", яку вперше в 1798 році видрукував своїм накладом пачувателє рідного слова, кошовський ділчак Максим Парпур, викликала загальне захоплення. Це й до того окремі рукописи її ширшали серед українських пачивів і читалися в величезній зацікавленості. Тепер же мала вона змогу читати друкований твір, що обіймав у першому виданні три діли.

Мова "Енеїди" започаткувала новий період української літератури, період свідомого демократизму та запровадження в письменство живої народної мови.

"Вічно незабутній, навіки пам'ятний для нашої літератури є рік 1798-й, — писав академік Сергій Фомінов. — Того-бо року вийшла в Петербурзі маленька книжечка, яка назвала, та не тільки назвала, а й порішила, як, куди, яким шляхом йти далі українському письменству".

Поруч з "Енеїдою" написав Кот-

ляревський, як відомо, два свої славнозвісні драматичні твори "Наташку-Потавку" і "Москаля-чарівника", якими започаткував селянське тематичу не лише в українському, а й у всьому європейському письменстві. Обиьва його твори вийшли в 1819 році і того-ж року були поставлені на полтавській сцені; з той час перші селянські оповідання французької письменниці Жюль-Занд, "Dorfgeschichten" Аур, бачили в нм літературі, "Дерева" Грігоровича і "Записки охотника" Тургенева в російській вийшли на десять років пізніше.

У своїх драматичних творах, знову таки під впливом Сковороди Котляревський розкрив ширі й прості малюнки селянського життя, показав, що й під покровом селянського свитного мови була захоронена прекрасне шматковне серце, який образ звичайних трудівників, що невтомно працюють для свого бідного існування і горді тим, що можуть прожити чесною працею своїх рук.

Творчість Котляревського, основоположника і ролювача нашої нової літератури, відіграла важливу роль і пробудила до творчості нових письменників, будучи доі таланти і нм сил.

Даремно гнізався автор "Енеїди" на Максима Парпурі і навіть унішав його в лежко за самовільне вил, друкувавши його поему. Парпур не мав на меті кошини заумів і хотів лише зробити "Енеїду" зручником широким читальним кім. Він не помилявся, що вона матиме великий успіх. Її читали захоплено ширів на Україні і далеко за її межами. Її змивав з собою Наполеон, повертаючи з трагічного походу з Росії. Її читали заповідні козаки, що після реготу Січі опинилися на Дунаї, а коли побачили Котляревського під час турецької війни і дізналися, що це-ві автор "Енеїди", то захоплено відгали його, назвали батьком і запрошували до себе за отамана. "Енеїду" читав і поесо змішався з її жарти і дотепи цар Микола І, не розуміючи, що сміється він з себе та з своєї привороженої доспоти та всього свого режиму, протест проти

якого закладений у поемі Котляревського.

Важко відзначити Сергій Фомінов, що в Котляревському в українську літературу ввійшов народ, що автор "Енеїди" на свої часи став першим теоретиком і практиком національно-демократичного руху на Україні та да почина кошовому письменству відродженого народу. До Котляревського наше письменство не було народним, бо не мало найпотрібнішого для широзародного письменства елементу — народної мови. Тепер ця мова вважувалася на нашій літературі.

Батьком назвав Котляревського Шевченко і по ік'я найбільш влучно да його. Це бо уао ознак відродження в суспільному ролейському письменстві, що не народився Пушкін, а у нас уже вийшла величезна поема, що започаткувала нову добу українського культурного розвитку. Прорекуючи Шевченка про безсмертність Котляревського, про його напування в нашої літературі "поки живуть люди", як і про те, що його не забудуть, "поки сонце з асба сая", здійснилося.

Тепер живе вже четверте покоління по Котляревському, але творчість його узяжно живить у серцях і вищих наших школах. "Наташка-Потавка" і "Москаля-чарівник" ідуть на сценах наших театрів з неміняним успіхом. Мало того, на слова "Енеїди" і "Наташки-Потавки" створили опери, з "Наташки-Потавки" заспівали звуковий кінофільм. На мотилі Котляревського побудовано монументальний надгробний пам'ятник з написом золотими літерами пророцтва шевченківських слів:

50 років тому, в 1898 році, сподіється "Енеїди", якого в умовах парцального режиму не можна було відзначити населенню в Україні, було з великою урочистістю відзначено в Галичині, як найвищої відродження українського народу і рідного слова. До святкової вистави Іван Франко спеціально написав свій знаменитий пролог "Великі роковини" в якому змалював історично минуле України. Її трагічні переживання: Довго нас колола жорна, Досі нас парута жре,

Та ми крикнім — ще не вмерла Ще не вмерла і не вмер!

Урочиста академія в Львові, що склалася з цього пролога і "Наташки-Потавки", мала великий збуджуючий вплив на глядачів. Як оповідають присутні: "Цей пролог до найкращої вистави, повний високої поезії і захвату, ефектовний з сценічного боку, з залюканим, що проймає серця громадянства, цілком відповідало його настрою, був зустрінутий ентузіазмом".

В 1903 році в рідному місті Котляревського Полтаві відбулося урочисте відкриття пам'ятника йому, збудованого на кошти місцевих українських патріотів. Урочистість святе, участь у ньому взяли чимало діячів нашої культури — Леся Українки, Кобилянського, Грінченка, Карпенка-Карого, Лисенка, Олени, гостей в Галичині: Стефанька, проф. Ступницького, депутат парламенту Романчука правляв, як відомо до того, що святочне відкриття пам'ятника перетворилося на могутню демонстрацію протесту проти переслідування самодержавством українського слова.

Наш нарід любяко назве батька нового українського письменства, не забуває відзначити його пам'яті і на святах наших.

Ім'я Котляревського оповіто всенародною любов'ю. І тепер, сляучучи 180-літній ювілей народження того, хто своєю безсмертною "Енеїдою" започаткував нове українське письменство, що його піхилоли інші ділі славної насліді Котляревського — Гулак-Артемовський, Гребінка, Кийка-Осеновський, Борозенківський, Метелицький, а на Західно-Українських землях Маріян Пашкович і в Буковині Фелькорт, які продовжили ролюпатний нм національно-демократичний рух і нову літературу, можемо повторити як такі, що блискучо ствердили, пророці слова Шевченка, сказані на вічну пам'ять Котляревському:

Будеш, батьку, лаураути Поки живуть люди; Поки сонце з асба сая, Тебо не забудуть.

Проф. Ю. Григорів

чотирьох років праці в Німеччині Ви відіхали з ам стегти на нові землі до нової праці. Якщоб навіть протягом тих чотирьох років поміж 1945 і 1949 не було за Вами нічого іншого — то всетаки я думаю, що коли відзначується факт злиття на Німеччині іншими асамблеями музичними чи театральними — то не помешаючи їх заслуги всім Вам належало декілька слів прощання.

Коли не зробив того ніхто інший, то хоч може і до цього ніким неуповноважений, роблю це я.

Я дякую Вам, Паве Володимире за те, що відкрили мені велич нашого театру, збудили в мені почуття гордості за наше сценічне мистецтво, за всі ті вечори на Батьківщині і на чужині.

Доля розділяє нас — Ви ступили вже на новому континенті, я залишився тут і куди ще кину мене доля. Вірте мені, що коли я шоду, що я не в Америці, то тому, що мабуть український театр назавжди для мене втрачений.

Я мірю про цей день, коли погаснуть світи на землі, коли піднесемся на високі пелюстки в аерозвмну цілість сцену зі злелем, коли в світі рами зажеруть червоні оббиті криси в пам'яті зльвиському театру, а зі співні показуватимуться слова "Патетичної Сонати" Микола Кушніра, який доведеться поставити тепер ні на Батьківщині, ні в Німеччині.

А покищо, прийміть від мене запевнення моєї найкращої пошани і поклади — і прощайте, Паве Володимире!

А може все таки — до побачення?

Ваш Олег Лисак

Українським робітникам у Франції

СЕКРЕТАРІАТ ОУРФ ПОВІДОМЛЯЄ:

Українське робітництво, організоване в "Об'єднанні Українських Робітників у Франції" (ОУРФ), яке творить в лоні французьких християнських синдикатів свої національні секції, у всіх діях має професійного і соціального характеру іде за вказівками французьких християнських синдикатів (СФТС) на місцях. Всі провідники наших секцій та зв'язкові з французькими християнськими синдикатами будуть кожним виконувати поставлені цих же синдикатів (різних професій).

Останню СФТС звернулося до свого членства в справі так званого "Дня боротьби за мир", яке проголошено СЖТ, даючи вказівку своїм організаціям — синдикатам ужити

Неділя, 11 вересня 1949 р. Чудовий соціальний день. В гірничій бурдаді Остріву зникає жетуння вже від раннього ранку. З полів, кмітливих, автобусів, заміських українських і французьких прапорів, вислідують наші гірники, як і робітники інших професій в родині, та молоді. Веселий бадьорий настрій. Під церквою, де урочисто збірний пункт стріли, вітають їх господарі, старі гірники, на чолі з невідомими їм, Ганськими, Пиджовими, та стрункі, опанені молоді розпорядники — члени місцевої Філії. Вітання, запинання, гамірний розмови. Цілий гірничий піваційний басейн чисельно присутній; тут же делегати з інших гірничих басейнів, Альванді-Мотаренгі, а навіть з далекого півдня, в особі п. Ів. Базачока, який проїхав цілу Францію, щоб зустріти на цьому першому З'їзді своїх друзів з південної Франції. В численні делегати Філії ОУРФ з сусідніх департаментів. Головою Управу ОУРФ заступив п. Ів. Поліовичем і Ю. Заболовичем.

О годині 11 починається торжественна Служба Божа, яку править о. Мітраг Перріола, в асисті о. Ів. Яковца (Париж) та пароха північної Осруги о. проф. З. Нарожника. Пропорці наших Філій в товаристві прапорів французьких гірників струнко оточують пригтований до посвячення чудовий прапор українських гірників. Співає хор Рубе-Діля під орудою п. Семенюка Ст. В святочній настрої проходить церквенна церемонія. Проповідь-слово з нагоди цього дня гірників виволожує

о. Мітраг. Описля відбувається акт посвячення прапору, зворушливий, торжественний. Прапор поребрав наш найстарший гірник п. Ганський Григорій та вносить його з церкви. За ним йдуть прапори наших Філій і французьких секцій.

Похід укладається та вирушає чотирма до мотелу незнамого жовніра, яка нахотиться аж на другому кілопі місцевості. Попереду гордо маюють українські і французькі прапори (9), за ними діти гірників в національних строях несуть вінок, відтак йдуть делегати Головної Управи ОУРФ, делегати гірників, хор Рубе-Діля в національних строях, та численні (понад 400) робітники і їх родини. Похід поступав в зразковому порядку.

Перед мотелем, на наказ "Струнко!", складається прапор. Ген. Секретар ОУРФ складає вінок, хвилина мовчання. Хор пісню закінчує вчорашній. Таким самим порядком похід проходить в інших Остріву аж до залу гірників, де має відбуватися ділова частина З'їзду та концерт.

В короткій перерві, на залі, учасники підкріплюються, гостяться, весело готують.

О год. 15,30 Ген. Секретар ОУРФ, п. Ів. Поліович, відкриває Перший З'їзд українських гірників у Франції, вітає гостей та присутніх делегатів. З'їзд вибирає Президію, якою провозить голова Ради Північної Осруги п. Страшовський, та приймає порядок нарад. Цей перший З'їзд укр. гірників вітають: білоруські робітники, французькі гірники,

представники організованого жіноцтва, комбатанти, СЖМ, та делегати Філій, як різног делегати гірників з інших гірничих басейнів. Відтак відчитано численні письмові привітання, які наслідки до Президії З'їзду від наших Філій та громадських установ. О. проф. З. Нарожник, як парох, в дуже зисловий промові вітає З'їзд та вказує на завдання робітництва, а головне організації гірників.

Ген. Секретар ОУРФ в своєму докладі "Професійна організація українських гірників" підкреслює потребу створення сильної організованої професійної родини українських гірників у Франції, яка могла б боронити свої права, інтереси та загалі свою професію, і в колі вілних французьких християнських синдикатів гірників репрезентувати український вілний спільнотний рух. Поданою в основному план праці українських гірників, промови начеркнув форму організації, першої Федерації Українських Гірників у Франції — ОУРФ.

В дискусії над докладом забирали голос численні делегати, які подавали свої заваження, пропонували побажання, що їх ухвалено при впровадженні статуту Федерації й установленні плану праці в майбутньому.

ФУТ-ОУРФ має за завдання охопити організаційно всіх українських гірників у Франції з різних басейнів, та, для легальної оборони своїх професійних, соціальних і матеріальних інтересів, творити в лоні Федерації Французьких Християнських Синдикатів Гірників свою

національну Федерацію. Тимчасовим осідком Федерації є місцевість Остріву (Норт). По прийнятті статуту, вибрано першу Управу Федерації з молодих енергійних гірників, які за вказівками та порадами старших мають вести українське організоване робітництво французьких вугільних басейнів. В складі Управи ввійшли:

Староста Михайло (Вані-Пор) — голова, Кіс Александр (Ліас — Па де Кале) — місто голова, Ганський Василь (Остріву — Па де Кале) — секретар, Вичинський Йосиф (Остріву) — скарбник, член Управи та делегати на подвійних гірничих басейні: Казанюк Іван — Полудневий басейн, Твардовський Л. — східний, Григорчик Йосиф — середній (Декавіль-Кранвак). До Костромської Комісії обрані: Підкович Дмитро, Шкурган Петро, Саламон А.

По прийнятті резолюції, ділову частину З'їзду закінчено.

На гарно проведений прапорами, асолью та транспарантами сцені; виступав в гарних національних строях мішаний хор Рубе-Діля під промовою п. Ст. Семенюка. Відспівано низку українських пісень перед ушторг виповненням замію. Гурток українських танцюристів вів гарно кілька українських танців. Рясні оплески нагородили невідомих хористів і танцюристів.

Національним гимном закінчено цей пролам'ятий день. Учасники З'їзду роз'їхалися пізно вночі, по товаришескій забаві, до дальшої щоденної праці.

С. Смирський

Резолюції

1) Українські гірники у Франції свідомі того, що вони, як українські емігранти, є органічною частиною великого українського народу, який у важкому змагові бореться під сучасну пору за своє існування.

2) 1-ший З'їзд українських гірників в Остріву вважає потрібним створити свою власну професійну організацію "Федерацію Українських Гірників-ОУРФ", щоб краще боронити свої професійні інтереси і організованим способом могли краще прислужитися українській національній справі на чужині.

3) Перший З'їзд українських гірників в Остріву заклав усіх українських гірників у Франції, без огляду на їх переконання чи релігійні віровизнання, включитися в

ряди новоствореної Федерації.

4) Українські гірники у Франції збирали на своєму 1-му З'їзді заклали усіх гірників українців у цілому світі, розкинутих поза межами України, під слідами українських гірників у Франції і при Конфедерації Українських Вілних Професійних Організацій (КУВПО) створити одну сильну Федерацію українських гірників на чужині.

5) Українські гірники, перебуваючі на вілній землі Франції, протестують проти новачасного неволінства в Україні, проти реалізації переслідувань, проти діючої експлуатації України, проти каторжних робіт, проти таворів примусової праці, проти заслань на Сибір, проти винищення біологічної сили українського народу.

інського народу стахановщиною, проти арештів і засудів найкращих робітників України.

6) З'їзд передає привіт українському народові на Рідних Землях, який стоїть у нерівній боротьбі за своє волю, українському робітництву, яке у тяжких умовах неволі, працюючи на шоденний хліб, веде одностайно боротьбу з наїзником, переслідує лажний привіт бійням і командирами Української Повстанської Армії, революційному підпілля та його Проводів, вітає українських гірників і робітників на Рідних Землях і розціняє на скитальницькі, все українське організоване Громадянство та спробу консолідації українських політичних сил на еміграції — УНРаду.

Наша робітничча політика на еміграції

(Закінчення з попереднього числа)

Соціальна організація еміграції

Наша організація еміграційного життя дуже широко і різноманітно розбудована в галузях, сказати б, культурно-національного життя, і перебуває в початковому, зародковому стані організації і свідомого унапряження соціального життя і діяльності. Навіть з діяльності професійно-робітниччих організацій ми об'єднуємо людей більше, коли не переважно, то ліній національно-культурний і менше по лінії соціальних інтересів робітництва. Нам видється необхідним в найближчій мірі пронизати діяльність всіх установ наших на еміграції організаційно і обслуговувати соціальних інтересів і потреб емігрантів, передусім хліборобів і робітників, ремісників, зривних промисловців. Форми цієї організації можуть бути дуже різноманітні. Почати, очевидно, треба з відчеплення соціального стану і положення кожної людини і на ті основі сприяти їй поступово оселятти тих позицій і стану, до якої для людини змагає, приходячи їй на допомогу діянням наших організацій, передусім соціальних і професійних, а потім і решти — Церков, освітніх і культурних установ.

Соціальну організацію еміграції через її професійні і інші установи треба скеровувати в напрямку скупчення наших людей в громадах, а наявним громадам провадити роботу для збільшення свого числа через притягнення нових людей. Для цього потрібно передусім залагодити внутрішньо-еміграційну, всередині самої спільноти організацію, працю для підшукування зайнят і праці для потребуючих людей в нашій спільноті. Кожна наша людина, кожна наша установа, церковна па-

рафія, харитативна станція, церковний братство повинні поставити собі завданням підшукати працю чи зайняття для потребуючої людини; кожна людина нашої громади на чужині, яка втратила зайняття та працю, заходами і стараннями нашої місцевої установи, якою б вона характеру не була, повинна зайняти чи зайняття і не відірватися від громади. Кожна практика для нашої людини чи установи на еміграції повинна починатися і закінчуватися на тому — чи всі люди нашої спільноти мають працю чи зайняття, яке б її забезпечувало гідне людське існування. Коли ми так поставимо роботу, коли в наших читальнях, часописках, на дошках об'яв під церквою, в канцеляріях наших установ наша людина найде і дошки про працю та промисел, коли кожен робітник чи працюючий буде вважати своїм моральним обов'язком допомогти своєму товаришеві, не доки на чужині в підшукуванні праці чи зайняття, то всіляди того будуть величезні для цілої нашої спільноти.

Другою основною справою організації є об'єднати впливами соціального побуту і відносин еміграції. Це значить, що через систему нашої суспільної організації ми повинні охопити максимум людей і провадити життя і побут наших людей і цілеспрямовано їх направляти. Це стосується передусім до сприяння творенню і зміцненню української родини, морального і релігійного виховання родини і дітей, національного виховання і освідомлення, розвитку і зміцнення спільнотних відносин і зв'язків серед наших людей на основі спільного побуту, спільних соціальних інтересів, задоволення духовно-культурних потреб і інше.

Ліше на цьому ґрунті можливий розвиток і закріплення діяльності наших суспільно-національних установ всіх видів.

Нарешті — найважливішою ланкою заходів в системі соціальної організації еміграції, що завершує все попереднє — має стати соціальна опіка. Справа полягає в тому, щоб за справа відбувала того року роботу інших загально-державних чи загально-громадських установ, бо цього і не потрібно і цього ми були б неспроможні в наслідній мірі здійснити. Справа йде про те, щоб наші заходи для організації суспільної опіки розбудовували як доповнюючі до існуючої загальної системи в тіх чи інших країнах і пристосовані до потреб нашої національної спільноти на чужині. Ці заходи повинні йти до ліній соціальної опіки про всіх потребуючих в найрізноманітніших видах, які трапляються в житті: мала дитина, що залишилася сиротою, не так потребує матеріального забезпечення, бо не арештою невеликі кошти, як родинного виховання, яке є майже яким шляхом, що може певною мірою замінити виховання дитини в родині сім'ї; людина, що втратила здоров'я на праці чи при інших умовах, не стільки потребує (що є теж колючим) безпосередньої матеріальної допомоги, яку вона в більшій чи меншій мірі дістане від загальних установ суспільної опіки, як ця людина потребує допомоги в соціальному улаштуванні, щоб в той спосіб людини, навіть найбільшій, привернути соціально-продуктивній функції і нормальний спосіб життя; усунування спирт, опіка (родинна) дітей, для непрацездатних і старих бездітних чи дітв, прийняття старих і самотніх в родині для догляду і інші подібні заходи соціальної опіки в нашій еміграційній спільноті повинні стати основними методами праці, крім загально-вживаних методів, які усамітнюють потребуючу опіку людини (через систему заходів, альтернатив, виплату

пенсій тощо) і вилічують опіку системи опіки основне — людське серце і людську доброту та добросердність, які є головними в суспільній опіці.

Соціальна диференціяція і відношення до оточення

В міру того, як наша еміграція зашукатується компактними групами в країнах поселення, серед емігрантів відбуватимуться далекіші процеси соціальної диференціяції, яка повинна творити в своєму висліді соціальну самовстановчість громади. Коли, прикладом, українська сільсько-господарська колонія (село) має свою Церкву, державу чи громадську школу, своїх ремісників, крамарів, української національності лікарів, агрономів тощо, то ми уважимо таку громаду соціально-самовстановчальною. Зрозуміло, що оселятня такого стану на практиці дуже важко, але цілком можливо, коли така потреба буде ясно усвідомлена і до здійснення її наполегливо будемо в кожному окремому випадку змагатися. Серед емігрантів ми маємо досить людей — і в старих, і в нових емігрантів — які можуть ті прогалини нашої соціальної структури на еміграції заповнити.

Ці прагнення до найбільшої повноти соціальної диференціяції нашої еміграції на кожному просторі і в кожному громадянстві повинні стати одним з основних вимог нашого життя на еміграції. Треба усвідомити, що для інтересів нашої спільноти має без всякого порівняння більше значення і ціну погребник, який живе в українській громаді і обслуговує її її печальні потреби, ніж найбільший лікар-українець, що відірвався від своєї спільноти і обслуговує чужинців.

Наше відношення до оточення в країнах поселення повинно базуватися на якнайбільшому пошануванні ладу і відносин, які існують в тих країнах; ми, очевидно, від цього життя не можемо і не повинні від-

сопаровуватися, а тим більше йому протиставлятися. Ми повинні бути до цього найбільше лояльні і якнайдовше зберігати той стан лояльності, як чужинці. Ангажування чужинців (добро або) в місце життя і суспільно-політичні та громадські відносини за всіх умов нашого становлення не може зміцнити, бо ми залишаємося в цих країнах чужинцями і гістьми і так нас сприймають, а насприлюдно виключають себе в місце життя як громадянам даної країни може лише привести шкоду для даної людини і для цілої спільноти.

Ізступимо де прикладом — всі наші робітники повинні бути членами професійних спілок даної країни і єдиною з метою захисту і забезпечення своїх соціально-професійних потреб і повноти діловитості і організованості уникати яких би то не було кроків і потягнень, перебуваючи в професійних спілках, які втягають в наших людей у внутрішньо-політичні відносини в даній країні. Наші робітники і взагалі емігранти, повинні рішуче уникати будь-яких агажувань в політичне життя країни поселення — не вступати в жодні партії, політичні клуби і організації тощо, а з рівною до всіх людей і установ даної країни, однаковою телераційною відносинами, ставлячи критерієм цих відносин — добра чи зла для нашого добра дана людина чи установа.

Підіймаючи цих кілька питань соціальної організації нашої спільноти на чужині, ми дано хочемо звернути увагу нашого суспільства, наших установ і апелі до цих найважливіших питань, від позитивного розв'язання яких в практичному нашому житті в найбільшій мірі залежатиме добробут кожної нашої людини і цілої спільноти на чужині та сповнення найбільшого нашого обов'язку супроти Батьківщини:

... Любіть її во вряте люте, Своє Україну змоліть... В останню тяжку минуту За неї Господа молють...

М. М.

ших відомих і друзів.

В КРАТНАХ:	Пощиною чиєю в продажі	Місячно	Чвертично
Німеччина ..	40 пф.	1.60 дм.	5 дм.
Англія	6 пенсів	0.2-6	0.7-6.
Бельгія	5 бел. фр.	20 бел. фр.	60 бел. фр.
США і Канада	10 центів	50 центів	1.50 дол.